

MILIEUBEOORDELING STROOMGEBIEDBEHEERPLAN- NEN 2022 – 2027

Kennisgeving, april 2019

DOCUMENTBESCHRIJVING

Titel

Milieubeoordeling stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027, kennisgeving

Inhoud

Dit document vormt de kennisgeving voor het plan-m.e.r. van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027. Aan de hand van deze kennisgeving krijgen het publiek, het maatschappelijk middenveld en alle betrokken instanties de mogelijkheid om kennis te nemen van de doelstelling, reikwijdte en detaileringsgraad van de voorgenomen milieubeoordeling en de mogelijkheid om opmerkingen te geven. Op basis van de ontvangen opmerkingen en adviezen zal de dienst MER richtlijnen formuleren voor de milieubeoordeling.

Wijze van refereren

Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (2019), Milieubeoordeling stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027, kennisgeving

Verantwoordelijke uitgever

Bernard De Potter, voorzitter CIW

Vragen in verband met dit rapport

Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid

Secretariaat

Dokter De Moorstraat 24-26

9300 Aalst

Tel: 053 72 65 07

ciw_sec@vmm.be

Depotnummer

D/2019/6871/008

INHOUD

1	Woord Vooraf.....	6
1.1	Waarom dit document?.....	6
1.2	Mogelijkheid tot inspraak.....	7
2	De stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas	9
2.1	Kader stroomgebiedbeheerplannen	9
2.2	Initiatiefnemer voor de stroomgebiedbeheerplannen	9
2.3	Geografische situering	10
2.3.1	Stroomgebiedsdistrict Schelde.....	12
2.3.2	Stroomgebiedsdistrict Maas.....	12
2.4	De huidige waterbeheerplannen.....	13
2.5	Inhoud en totstandkoming stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027	14
2.6	Inhoud en totstandkoming maatregelenprogramma	14
2.6.1	Maatregelenprogramma	15
3	Milieueffectrapportage	20
3.1	Toetsing aan de m.e.r.-plicht	20
3.1.1	Definitie van plan of programma.....	20
3.1.2	Toepassingsgebied.....	20
3.1.3	Bepaling van de plicht tot de opmaak van een plan-MER.....	21
3.2	Plan-m.e.r. volgens de generieke procedure	22
3.2.1	Kennisgeving.....	22
3.2.2	Terinzagelegging van de volledig verklaarde kennisgeving (19 april 2019 – 18 juni 2019).....	22
3.2.3	Richtlijnen voor het plan-MER	22
3.2.4	Opstellen van het plan-MER (najaar 2019 – medio 2020)	22
3.2.5	Terinzagelegging van de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen (incl. ontwerp-plan-MER) (sept. 2020 tot maart 2021)	22
3.2.6	Opmaak definitief plan-MER en vaststelling plannen (april tot dec. 2021)	22
3.3	Relatie met andere en latere m.e.r.-procedures	23
3.4	Samenstelling van het team van deskundigen	23
3.5	Werkwijze plan-m.e.r.	24
3.5.1	Het studiegebied	24
3.5.2	Alternatieven.....	24
3.5.3	Referentiesituatie en geplande situatie	25
3.5.4	Werkingsfeer van het MER.....	26

3.5.5	Relevante disciplines	27
3.5.6	Methodologie effectbeschrijving en –beoordeling.....	28
3.5.7	Milderende maatregelen.....	29
3.5.8	Cumulatieve effecten.....	30
3.6	(Gewest)grensoverschrijdende effecten.....	30
3.7	Monitoring en evaluatie	31
3.8	Leemten in de kennis	31
4	Lijst met afkortingen.....	32
5	Verklarende woordenlijst.....	32
bijlage 1	Juridisch en beleidsmatig kader voor de stroomgebiedbeheerplannen	34
bijlage 2	Vogel- en Habitatrichtlijngebieden die sterk watergebonden zijn.....	39

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Gebiedsgerichte prioritering voor oppervlaktewaterlichamen i.f.v. de kaderrichtlijn Water	17
Tabel 2: Aandachtspunten en kwalitatieve beoordelingsmethode per discipline	27
Tabel 2: Bevoegde autoriteiten binnen de SGD Schelde en Maas	30

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1 De elf bekkens in Vlaanderen	11
Figuur 2 De zes grondwatersystemen in Vlaanderen.....	11

1 WOORD VOORAF

1.1 Waarom dit document?

Ten laatste op 22 december 2021 zal de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 en het bijhorende maatregelenprogramma vaststellen. De plannen voor Schelde en Maas zullen maatregelen en acties bevatten voor een verbetering van de toestand van de watersystemen en voor een betere bescherming tegen overstromingen en droogte.

Deze plannen worden opgemaakt in uitvoering van twee Europese richtlijnen : de kaderrichtlijn Water (RL 2000/60/EG) en de Overstromingsrichtlijn (RL 2007/60/EG), beide omgezet via het decreet betreffende het integraal waterbeleid.

Het gaat om de derde generatie waterbeheerplannen.

- De eerste Vlaamse stroomgebiedbeheerplannen werden op 8 oktober 2010 vastgesteld door de Vlaamse Regering. Naast de stroomgebiedbeheerplannen werden toen ook bekkenbeheerplannen en deelbekkenbeheerplannen vastgesteld op 30 januari 2009 en 10 december 2010.
- De tweede (huidige) generatie stroomgebiedbeheerplannen voor de periode 2016-2021 werd op 18 december 2015 vastgesteld door de Vlaamse Regering. Deze plannen bevatten ook de overstromingsrisicobeheerplannen in uitvoering van de Europese Overstromingsrichtlijn, elf bekken specifieke delen die de vroegere bekkenbeheerplannen en deelbekkenbeheerplannen vervangen en zes grondwatersysteemspecifieke delen. Ook de zoneringsplannen - die tonen waar collectieve sanering aangelegd wordt en waar individueel moet gezuiverd worden - en de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen - die de uitvoering en de timing van de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsprojecten regelen - maken onderdeel uit van de stroomgebiedbeheerplannen.
- In de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen zal bijkomend ook een Vlaams waterschaarste- en droogterisicobeheerplan geïntegreerd worden.

Het decreet Integraal Waterbeleid, waarmee de kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn omgezet zijn naar Vlaamse regelgeving, bepaalt dat de stroomgebiedbeheerplannen zo moeten opgesteld zijn en de besluitvormingsprocedures zodanig moeten verlopen dat de plannen voldoen aan de essentiële kenmerken van de milieueffectrapportage (decreet IWB, art. 36).

Dit document is een kennisgeving voor de milieubeoordeling van de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas, die zullen geïntegreerd worden in één document

De kennisgeving behandelt in een eerste deel de stroomgebiedbeheerplannen zelf. Wat is de doelstelling van deze plannen? Wat houden de plannen juist in? Wie staat in voor de opmaak ervan? ...

Het tweede deel van de kennisgeving gaat in op de methode die zal gebruikt worden om de mogelijke milieueffecten van de stroomgebiedbeheerplannen te omschrijven én te beoordelen op hun significantie.

Dit kennisgevingsdocument is voor een periode van 60 dagen te raadplegen via de website van de Dienst MER (www.lne.be/themas/milieueffectrapportage) en via de website voor openbare onderzoeken van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) (www.volvanwater.be). Het document ligt gedurende deze periode ook ter inzage in de gemeentehuizen.

1.2 Mogelijkheid tot inspraak

Aan de hand van deze kennisgeving krijgen het publiek, het maatschappelijk middenveld en alle betrokken instanties de mogelijkheid om kennis te nemen van de doelstelling, reikwijdte en detailleringgraad van de voorgenomen milieubeoordeling en de mogelijkheid om opmerkingen te geven. Op basis van de ontvangen opmerkingen en adviezen zal de dienst MER richtlijnen formuleren voor de milieubeoordeling.

Tot en met 18 juni 2019 kunt u uw opmerkingen en adviezen bezorgen aan uw gemeente- of stadsbestuur, of aan de Dienst MER op het onderstaande adres of e-mailadres.

Departement Omgeving - Milieueffectrapportage
Plan-MER Stroomgebiedbeheerplannen (PL0259)
Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 BRUSSEL
mer@vlaanderen.be

Voor meer informatie over de milieueffectrapportage kunt u surfen naar www.mervlaanderen.be of bellen naar het gratis nummer 1700.

Let op!

Naast dit kennisgevingsdocument liggen ook twee voorbereidende documenten van de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas in openbaar onderzoek. Het gaat om het tijdschema en werkprogramma voor de stroomgebiedbeheerplannen en om de waterbeheerkwesties als onderdeel van de waterbeleidsnota.

Het tijdschema en werkprogramma geeft een overzicht van de producten, de planning en de organisatie van het proces op weg naar de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen.

De waterbeleidsnota legt de krachtlijnen vast van de visie van de Vlaamse Regering op het integraal waterbeleid. De waterbeheerkwesties, dit zijn de grote thema's waardoor de waterlichamen het risico lopen de goede toestand niet te halen, zijn in de waterbeleidsnota opgenomen.

Beide documenten liggen tot 18 juni 2019 ter inzage in de gemeente- en stadhuizen en zijn samen met alle informatie over het openbaar onderzoek te raadplegen via de website www.volvanwater.be.

2 DE STROOMGEBIEDBEHEERPLANNEN VOOR SCHELDE EN MAAS

In de stroomgebiedbeheerplannen worden per stroomgebiedsdistrict doelstellingen, een visie en acties vastgesteld voor het bereiken van een goede toestand van het oppervlaktewater en het grondwater en voor de bescherming tegen overstromingen en droogte. De derde generatie stroomgebiedbeheerplannen zullen maatregelen en acties bevatten voor de periode 2022-2027.

2.1 Kader stroomgebiedbeheerplannen

Twee Europese richtlijnen liggen aan de basis van de stroomgebiedbeheerplannen: de kaderrichtlijn Water uit 2000 en de Overstromingsrichtlijn uit 2007. Beide richtlijnen zijn in Vlaanderen omgezet via het decreet betreffende het integraal waterbeleid.

De **Europese kaderrichtlijn Water (2000/60/EG)** vormt het wettelijk kader om de waterkwaliteit te beschermen en te herstellen en het duurzame gebruik van water op lange termijn te garanderen. De richtlijn voorziet in een aanpak van het waterbeheer op het niveau van stroomgebieden (de natuurlijke geografische en hydrologische eenheden), stelt specifieke termijnen voor het bereiken van een goede toestand voor de watersystemen (zowel oppervlaktewater als grondwater) en voorziet een aantal afwijkingsmogelijkheden voor het behalen van die goede toestand. De maatregelen worden opgenomen in stroomgebiedbeheerplannen die voor het eerst moesten opgesteld zijn tegen eind 2009 en om de zes jaar herzien worden.

De **Europese Overstromingsrichtlijn (2007/60/EG)** bevat het wettelijk kader voor de beoordeling en het beheer van overstromingsrisico's om zo de negatieve gevolgen die overstromingen kunnen hebben voor de veiligheid van de mens, het milieu, het cultureel erfgoed en de economische bedrijvigheid te beperken, rekening houdende met klimaatverandering. De nadruk ligt op bescherming, preventie en paraatheid. De maatregelen worden opgenomen in de overstromingsrisicobeheerplannen die voor het eerst moesten opgesteld zijn tegen eind 2015 en om de zes jaar herzien worden.

2.2 Initiatiefnemer voor de stroomgebiedbeheerplannen

In Vlaanderen is de **Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW)** de bevoegde autoriteit voor de toepassing van de bepalingen van de kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn.

De CIW is een ambtelijk overlegplatform van alle beleidsdomeinen en bestuursniveaus die een essentiële rol in het waterbeleid vervullen. Ook de waterbedrijven nemen deel aan het overleg.

In de CIW zetelen:

- Administraties en entiteiten van het Vlaamse Gewest uit de beleidsdomeinen:

- Omgeving
- Mobiliteit en Openbare Werken
- Landbouw en Visserij
- Economie, Wetenschap en Innovatie
- Lokale waterbeheerders via hun koepelorganisaties:
 - Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP)
 - Vereniging van de Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)
 - Vereniging van de Vlaamse Polders en Wateringen (VVPW)
- Waterbedrijven via hun koepelorganisatie:
 - AquaFlanders
- Bekkenbesturen:
 - een lid aangeduid door de gezamenlijke provinciegouverneurs

Meer informatie over de samenstelling, de taken en de werking van de CIW is beschikbaar via www.integraalwaterbeleid.be.

Als bevoegde autoriteit staat de CIW in voor de voorbereiding van de stroomgebiedbeheerplannen. De CIW bereidt de ontwerpplannen en alle bijhorende documenten voor in overleg met de waterbeheerders en de voornaamste bij het waterbeleid betrokken administraties en voor de bekken specifieke delen in samenwerking met de bekkenoverlegstructuren.

2.3 Geografische situering

Het plangebied bestrijkt het volledige Vlaamse Gewest.

Vlaanderen maakt deel uit van vier internationale stroomgebieden: het stroomgebied van de Schelde, van de Maas, van de IJzer en van de Brugse Polders. Die stroomgebieden behoren op hun beurt tot twee internationale stroomgebiedsdistricten: het internationale stroomgebiedsdistrict van de Schelde - dat het stroomgebied van de Schelde en de kleinere stroomgebieden van de IJzer en de Brugse Polders omvat - en het internationale stroomgebiedsdistrict van de Maas.

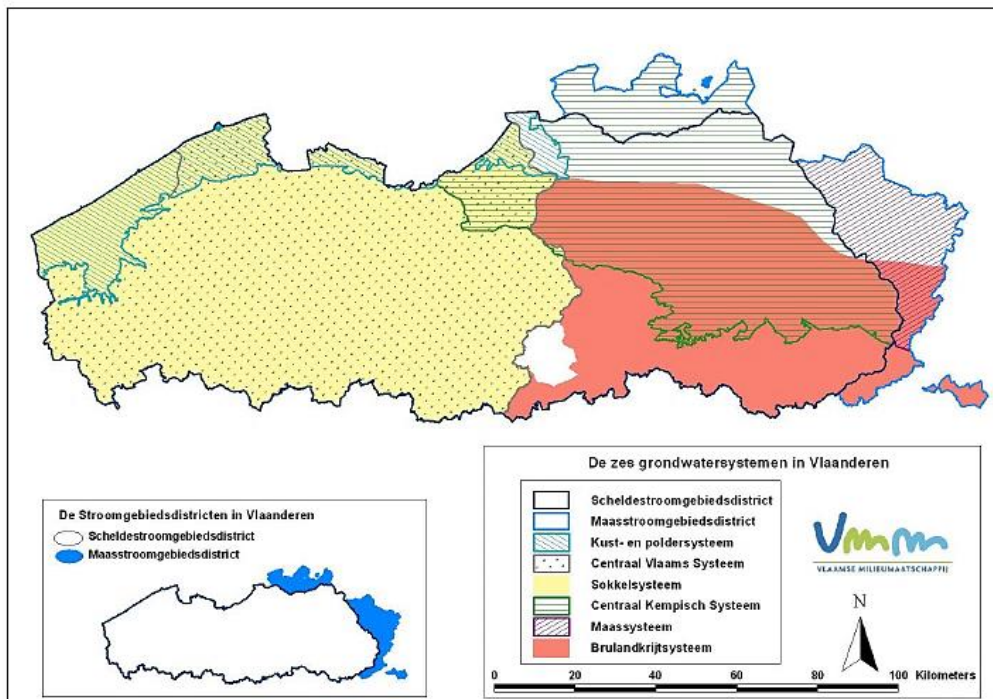
Binnen Vlaanderen zijn deze stroomgebiedsdistricten op basis van hydrografische en hydrogeologische criteria verder opgedeeld in 11 bekkens en 6 grondwatersystemen.

Figuur 1 De elf bekkens in Vlaanderen

Figuur 2 De zes grondwatersystemen in Vlaanderen

2.3.1 Stroomgebiedsdistrict Schelde

Het internationale stroomgebiedsdistrict Schelde heeft een oppervlakte van bijna 36.500 km², waarvan ongeveer een derde in Vlaanderen ligt. Het stroomgebiedsdistrict wordt in Vlaanderen gevormd door de rivieren de Schelde, de IJzer en hun zijrivieren en de Brugse Polders, samen met het bijbehorende grondwater en het kustwater.

Het Vlaamse deel van het stroomgebiedsdistrict beslaat de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant en een deel van de provincies Antwerpen en Limburg. Van de 300 Vlaamse gemeenten liggen er 263 volledig en 23 gedeeltelijk binnen het stroomgebiedsdistrict Schelde.

Tien van de elf bekkens behoren tot het stroomgebiedsdistrict Schelde, namelijk de bekkens van IJzer, Brugse Polders, Gentse Kanalen, Benedenschelde, Leie, Bovenschelde, Dender, Dijle & Zenne, Demer en Nete. En vijf van de zes grondwatersystemen behoren tot het stroomgebiedsdistrict Schelde: het Kust- en Poldersysteem, het Centraal Vlaams systeem, het Sokkelsysteem, het Centraal Kempisch systeem en het Brulandkrijtsysteem.

Door het overwegend vlakke reliëf zijn de rivieren laaglandwaterlopen met brede valleien en geringe stroomsnelheden en afvoer. Het Scheldestroomgebiedsdistrict is zeer dicht bevolkt en sterk verstedelijkt. Het gebied wordt verder gekenmerkt door een zeer dicht netwerk van transportwegen. Dit zorgt, bovenop de verstedelijking, voor een sterke versnippering. In het district bevinden zich een aantal industriegebieden, waaronder rond de haven van Antwerpen, één van de belangrijkste industriegebieden ter wereld. Ook de hoofdzakelijk intensieve landbouw is prominent aanwezig en maakt iets minder dan de helft van het grondgebruik uit. Daartegenover zijn natuurgebieden schaars.

2.3.2 Stroomgebiedsdistrict Maas

Het internationale stroomgebiedsdistrict Maas heeft een oppervlakte van ongeveer 34.500 km², waarvan amper 1.600 km² in Vlaanderen ligt. Het stroomgebiedsdistrict wordt in Vlaanderen gevormd door de Maas en haar zijrivieren, samen met het bijbehorende grondwater.

Het district vormt in Vlaanderen geen aaneengesloten geheel: een deel ligt in het noorden van de provincie Antwerpen, een tweede deel in het oosten van de provincie Limburg en een derde deel in Voeren. Van de 300 Vlaamse gemeenten liggen er 14 volledig en 23 gedeeltelijk binnen het stroomgebiedsdistrict Maas.

Van de elf bekkens behoort enkel het Maasbekken tot het stroomgebiedsdistrict Maas. Van de zes grondwatersystemen behoren het volledige Maassysteem, een klein oostelijk deel van het Brulandkrijtsysteem en het noordelijk deel van het Centraal Kempisch systeem tot het stroomgebiedsdistrict Maas.

Het reliëf in het Maasstroomgebiedsdistrict is overwegend vlak. Het district heeft een lagere bevolkingsdichtheid dan de rest van Vlaanderen. Ook het netwerk van transportwegen is er minder dicht. De

voornaamste industriegebieden zijn gelegen langs de kanalen. Iets minder dan de helft van het grondgebied is in gebruik voor meestal intensieve landbouw. Er zijn iets meer natuurgebieden in het stroomgebiedsdistrict Maas dan in het stroomgebiedsdistrict Schelde.

2.4 De huidige waterbeheerplannen

Het gaat om de derde generatie waterbeheerplannen.

- De eerste Vlaamse stroomgebiedbeheerplannen werden op 8 oktober 2010 vastgesteld door de Vlaamse Regering. Naast de stroomgebiedbeheerplannen werden toen ook bekkenbeheerplannen en deelbekkenbeheerplannen vastgesteld op 30 januari 2009 en 10 december 2010.
- De huidige (tweede) generatie stroomgebiedbeheerplannen voor de periode 2016-2021 werd op 18 december 2015 vastgesteld door de Vlaamse Regering. Deze plannen bevatten ook de overstromingsrisicobeheerplannen in uitvoering van de Europese Overstromingsrichtlijn, elf bekkenspecifieke delen die de vroegere bekkenbeheerplannen en deelbekkenbeheerplannen vervangen en zes grondwatersysteemspecifieke delen. Ook de zoneringsplannen - die tonen waar collectieve sanering aangelegd wordt en waar individueel moet gezuiverd worden - en de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen - die de uitvoering en de timing van de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsprojecten regelen - maken onderdeel uit van de stroomgebiedbeheerplannen.

Als aan een aantal voorwaarden voldaan wordt, kunnen de opgelegde termijnen voor het behalen van een goede watertoestand verlengd worden (KRLW, art. 4.4) of kan een lidstaat minder strenge doelstellingen vaststellen (KRLW, art 4.5). In de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 werd dit als volgt ingevuld:

voor oppervlaktewater

- Het bereiken van de goede toestand in 17 speerpuntgebieden in 2021.
- Het bereiken van de goede toestand in 56 aandachtsgebieden in 2027.
- Termijnverlenging tot 2027 voor de andere oppervlaktelichamen.

voor grondwater

- Het bereiken (behouden) van een goede kwantitatieve toestand in 8 grondwaterlichamen in 2021.
- Termijnverlenging tot 2027 voor de andere grondwaterlichamen.

De doelstellingen van de Overstromingsrichtlijn zijn niet gebonden aan de termijnen van de kaderrichtlijn Water. In de stroomgebiedbeheerplannen zijn acties opgenomen met een hoge, midden en lage prioriteit. Een deel daarvan wordt pas na de planperiode uitgevoerd.

Ook voor de plannen 2016-2021 werd een milieubeoordeling opgemaakt, die werd geïntegreerd in de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen ([MER dossierdatabank](#), dossiernr. PL0130).

2.5 Inhoud en totstandkoming stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027

De stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 zullen een verderzetting zijn van de huidige stroomgebiedbeheerplannen (raadpleegbaar via <http://www.integraalwaterbeleid.be>).

Verscheidene acties uit de huidige plannen zullen tegen 2021 nog niet (volledig) uitgevoerd zijn en hernomen worden in de volgende planningscyclus. De nieuwe acties zullen in lijn liggen met de acties uit de huidige plannen. Het gaat om dezelfde type-acties (bv. een hermeanderingsproject of een overstromingsgebied langs een andere waterloop) van hetzelfde abstractieniveau (Vaak is de informatie over de uitvoeringswijze (vb. een vismigratieknelpunt aanpakken via een vistrap of door aanleg van een nevengeul) en de exacte locatie van de actie nog niet gekend bij vaststelling van de plannen). In de plannen voor de periode 2022-2027 zal wel meer aandacht gaan naar het waterschaarste- en droogterisicobeheer.

De minimale inhoud van de stroomgebiedbeheerplannen is decretaal vastgelegd (via bijlage bij het decreet Integraal Waterbeleid). Een stroomgebiedbeheerplan beschrijft de algemene kenmerken van het stroomgebied en van de grond- en oppervlaktewaterlichamen, de belangrijkste economische sectoren in het stroomgebied, de invloed van deze sectoren op het watersysteem, het overstromingsrisico en de toekomstige ontwikkelingen. Er wordt een overzicht gegeven van de milieudoelstellingen voor de waterlichamen en de voornaamste menselijke activiteiten/ingrepen die mee aan de basis liggen van de huidige (ontoereikende) toestand. Daarnaast worden de meetnetten voor oppervlaktewater en grondwater beschreven, wordt aangegeven wat op basis van die meetnetten de huidige toestand van de waterlichamen is en wordt aangegeven in welke gebieden het overstromingsrisico het hoogst is. Deze informatie vormt de basis voor het formuleren van maatregelen en acties. Ten slotte wordt beschreven op welke wijze bij de totstandkoming van het stroomgebiedbeheerplan invulling is gegeven aan inspraak en participatie.

De stroomgebiedbeheerplannen voor de periode 2022-2027 zullen uit volgende plandelen bestaan:

- een beheerplan voor de Vlaamse delen van de internationale stroomgebiedsdistrict van Schelde en Maas;
- elf bekkenspecifieke delen;
- zes grondwatersysteemspecifieke delen;
- een maatregelenprogramma voor Vlaanderen;
- herziene zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen per gemeente.

2.6 Inhoud en totstandkoming maatregelenprogramma

De CIW-werkgroepen en de bekkensecretariaten zullen in samenwerking met de waterbeheerders en andere bij het waterbeleid betrokken instanties een maatregelenprogramma en actiepakketten formu-

leren. Daarbij houden ze rekening houden met de huidige toestand van de watersystemen, de overstromingsrisico's en droogterisico's, de stand van uitvoering van het huidige maatregelenprogramma en de doelstellingen die vanuit de kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn zijn gesteld.

De maatregelen en acties worden ingedeeld in 9 maatregelengroepen, waarbij elke maatregel verder geconcretiseerd wordt in waterlichaamspecifieke, gebiedsspecifieke en/of generieke acties.

1. maatregelen voor toepassing van Europese wetgeving (groep 1);
2. maatregelen voor de realisatie van het kostenterugwinningsbeginsel en het "de vervuiler betaalt" -principe (groep 2);
3. maatregelen met betrekking tot duurzaam watergebruik (groep 3);
4. maatregelen met betrekking tot beschermde gebieden en waterrijke gebieden (groep 4A grondwater en 4B oppervlaktewater);
5. maatregelen met betrekking tot kwantiteit (groep 5A grondwater en 5B oppervlaktewater);
6. maatregelen met betrekking tot overstromingen (groep 6);
7. maatregelen met betrekking tot verontreiniging (groep 7A grondwater en groep 7B oppervlaktewater);
8. maatregelen voor andere schadelijke effecten (groep 8A hydromorfologie en groep 8B waterbodembodem);
9. andere maatregelen om de milieudoelstellingen te bereiken (groep 9).

Zoals eerder aangegeven, zijn de maatregelen en acties voor de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 op dit moment nog niet gekend. Het is wel al duidelijk dat deze in de lijn zullen liggen van de acties uit de huidige stroomgebiedbeheerplannen en dat het om een brede waaier aan acties zal gaan, van generieke acties (zoals wetgevende initiatieven) tot zeer lokale acties op het terrein (vb. het wegwerken van een vismigratieknelpunt), van acties die al in uitvoering of in voorbereiding zijn tot nieuwe acties. Ook de wijze waarop acties uitgevoerd worden (vb. het vismigratieknelpunt aanpakken via een vistrap of door het aanleggen van een nevengeul) en de exacte locatie van de actie zal vaak (zeker voor acties op middellange termijn) nog niet gekend zijn.

De actielijst van het huidige maatregelenprogramma is raadpleegbaar via <http://www.integraalwaterbeleid.be>.

2.6.1 Maatregelenprogramma

2.6.1.1 Besliste acties stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021

Om het globale overzicht van de acties per waterlichaam te behouden, worden acties uit de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 die nog in uitvoering zijn, hernomen in de plannen 2022-2027, met de duidelijke vermelding dat het om acties uit de plancyclus 2016-2021 gaat. In het kader van de milieubeoordeling vallen deze acties onder de noemer 'besliste acties' (zie verder).

2.6.12 Acties die bijdragen aan de goede watertoestand

Voor alle waterlichamen ligt vast welke normen gehaald moeten worden om aan de goede ecologische toestand en de goede chemische toestand te voldoen voor oppervlaktewater en aan de goede chemische toestand voor grondwater.

De kaderrichtlijn Water heeft voor natuurlijke oppervlaktewaterlichamen als doel dat een goede toestand (zowel ecologisch als chemisch) moet worden gehaald (GET). Voor de kunstmatig of sterk veranderde oppervlaktewaterlichamen moet een goed ecologisch potentieel (GEP) en een goede chemische toestand worden bereikt.

De kaderrichtlijn Water bepaalt dat deze 'goede toestand' uiterlijk – mits toepassing van termijnverlenging – in 2027 gehaald moet worden, tenzij de natuurlijke omstandigheden van dien aard zijn dat de goede toestand pas na 2027 gehaald kan worden. De goede toestand moet dan bereikt worden zo snel als de natuurlijke omstandigheden het toestaan. Voorwaarde is dan wel dat in die waterlichamen uiterlijk in 2027 alle maatregelen en acties die nodig zijn om het waterlichaam in de goede toestand te kunnen brengen, uitgevoerd worden. Wanneer het systeem zich op termijn zelf kan herstellen door natuurlijke processen (afbraak, uitloging, verdunning), moeten in de stroomgebiedbeheerplannen geen maatregelen opgenomen worden die technisch onhaalbaar en/of disproportioneel zijn. Deze redenering mag enkel toegepast worden voor historische verontreiniging (ook door antropogene stoffen) die al in het ecosysteem aanwezig is, niet voor nog bestaande bronnen.

Naast termijnverlenging omwille van natuurlijke omstandigheden is het ook mogelijk de afwijking 'minder strenge doelstellingen' toe te passen. Dat kan wanneer waterlichamen in een zodanige mate door menselijke activiteiten aangetast zijn, of hun natuurlijke gesteldheid van dien aard is dat het bereiken van die doelstellingen niet haalbaar of onevenredig duur zou zijn. De lidstaten moeten er wel voor zorgen dat de best mogelijke ecologische en chemische toestand bereikt wordt en dat er geen achteruitgang optreedt.

Afwijkingen op het behalen van de goede watertoestand moeten onderbouwd worden in de stroomgebiedbeheerplannen.

Acties voor oppervlaktewater

Omdat het niet mogelijk is om in alle waterlichamen tegelijk de goede watertoestand te realiseren, is in de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 gekozen voor een gebiedsgerichte prioritering via de aanduiding van speerpuntgebieden en aandachtsgebieden.

Ter voorbereiding van het maatregelenprogramma voor de periode 2022-2027 wordt deze gebiedsgerichte prioritering geëvalueerd in functie van het gerealiseerde doelbereik en de resterende doelafstand. Daarbij worden 6 klassen onderscheiden.

- Klasse 1: Voor waterlichamen waar de goede ecologische toestand bereikt is, of waarvoor verwacht wordt dat met de in uitvoering zijnde acties de goede ecologische toestand bereikt zal

zijn in 2027 (eventueel met inachtneming van natuurlijk herstel na 2027), worden in de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 geen extra acties opgenomen in functie van de kaderrichtlijn Water.

- Klasse 2 + 3: Waterlichamen waar de goede ecologische toestand nog niet bereikt is, maar waarvoor het mogelijk is om de nodige acties voor het bereiken van de goede watertoestand op te nemen in het maatregelenprogramma 2022-2027, krijgen het statuut van speerpuntgebied. Voor deze waterlichamen zullen waterlichaamspecifieke acties voorgesteld worden in het maatregelenprogramma 2022-2027.
- Klasse 4: Waterlichamen waar de goede ecologische toestand nog niet bereikt is, maar waarvan verwacht wordt dat de goede ecologische toestand bereikbaar is tegen 2033 (dit is binnen 2 planperiodes) krijgen het statuut van aandachtsgebied. Voor deze waterlichamen zullen de waterlichaamspecifieke acties gespreid worden over 2 planperiodes (2022-2027 en 2027-2033).
- Klasse 5: Waterlichamen waar een goede ecologische toestand pas na 2033 haalbaar is, maar met een potentieel voor vooruitgang op basis van win-wins met andere doelstellingen (bv. op het vlak van overstromingen of natuur). Voor deze waterlichamen kunnen waterlichaamspecifieke acties opgenomen worden.
- Klasse 6: Waterlichamen waar een goede ecologische toestand pas na 2033 haalbaar is, en waarvoor op korte termijn ook geen win-wins gezien worden. Voor deze waterlichamen worden nauwelijks/geen waterlichaamspecifieke acties voorzien.

Tabel 1: Gebiedsgerichte prioritering voor oppervlaktewaterlichamen i.f.v. de kaderrichtlijn Water

Klasse	GET/GEP in ...	Acties in maatregelenprogramma?	Doelafstand	Motivering van afwijking in stroomgebiedbeheerplan
1	2027 of eerder	/	Geen	/
2	2027	Ja	Klein	/
3	Na 2027, van zodra natuurlijk hersteld	Ja	Klein	Termijnverlenging, natuurlijke omstandigheden
4	2033	Deels (gespreid over 2 planperiodes)	Matig	Minder strenge doelstellingen
5	Na 2033	Enkele ifv win-wins	Groot	Minder strenge doelstellingen
6	Na 2033	Zeer beperkt/geen	Groot	Minder strenge doelstellingen

Acties voor grondwater

Voor de grondwaterlichamen in een ontoereikende kwantitatieve toestand, werden in de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 actiegebieden en waakgebieden afgebakend en herstelprogramma's vastgelegd.

Voor de zgn. actiegebieden werden specifieke (afbouw)scenario's voor grondwaterwinning uitgewerkt die geïmplementeerd worden via een gebiedspecifieke invulling van het generieke beleid (gebiedspecifieke invulling van het vergunningenbeleid, gebiedsfactoren in de grondwaterheffing, gericht opsporen en aanpakken van illegale grondwaterwinningen, ...). In de waakgebieden wordt in eerste instantie ingezet op een verhoogde monitoring van de toestand en trend.

Deze aanpak wordt verdergezet in de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027. De huidige herstelprogramma's zijn gebaseerd op een kwantitatieve analyse van het jaar 2009 en houden rekening met de toestand in 2012. De stijghoogtekaarten, de trends en de lange termijn meetreeksen werden zowel ruimtelijk als in de tijd onderzocht. Deze huidige herstelprogramma's worden bij de opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 geëvalueerd op basis van een drukanalyse, toestandsbeoordelingen en een GAP-analyse. Indien nodig worden de bestaande programma's bijgestuurd. Het kan gaan om een bijsturing van de afbakening van de actiegebieden en waakgebieden of een bijsturing van het gebiedsgericht vergunningenbeleid en/of heffingenbeleid voor grondwater.

Maximale actielijst voor onderbouwing van disproportionaliteit

In tegenstelling tot de planningscyclus 2016-2021, toen tijdens het openbaar onderzoek verschillende scenario's van actiepakketten werden voorgelegd, zal nu één actieprogramma (voorkeursscenario) in openbaar onderzoek gelegd worden. Aan het programma wordt informatie toegevoegd op vlak van doelbereik, kosten, haalbaarheid en betaalbaarheid van het opgenomen programma.

Om een beter zicht te krijgen op de inspanningen die nog nodig zijn om de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water te behalen en het invoeren van afwijkingen beter te kunnen onderbouwen, wordt wel nog een maximale actielijst samengesteld.

Deze maximale actielijst is nodig om een inschatting te kunnen maken van de kosten om in alle waterlichamen de goede toestand te bereiken. Deze informatie is dus belangrijk om de investeringsbehoefte in kaart te brengen, maar ook om te kunnen oordelen over de (dis)proportionaliteit. (Acties voor overstromingen en droogte worden niet meegenomen in de beoordeling van de disproportionaliteit t.b.v. de onderbouwing van afwijkingen voor de KRLW. Voor deze acties wordt geen maximale actielijst opgemaakt.).

Voor de huidige generatie plannen waren de acties van de maximale actielijst nominatief opgenomen in de ontwerpplannen. Uit een evaluatie blijkt dat de toen geformuleerde maximale actielijst erg onvolledig was (weinig maximale generieke acties, bv. quasi geen acties voor de doelgroepen industrie en landbouw, voor verscheidene waterlichamen werden (zeer) onvolledige actielijsten geformuleerd, ...) en dat dus de geraamde kostprijs van de acties in de lijst zeker een onderschatting was. Bovendien betekende het verzamelen van info over maximale acties een substantiële werklast, waarbij op voorhand duidelijk was dat een groot deel van deze acties niet binnen de planperiode zou uitgevoerd kunnen worden.

Voor het maatregelenprogramma 2022-2027 wordt daarom enkel een 'generieke' maximale actielijst opgesteld, d.w.z. een lijst op niveau van de maatregelengroepen. De bedoeling is dat voor elke maatregelengroep voor de meest relevante knelpunten/thema's een kostprijsraming gemaakt wordt voor het wegwerken van het betreffende knelpunt in alle waterlichamen in functie van het bereiken van de goede toestand (bijv. Wat zou het kosten om langs alle waterlopen door landbouwgebied die de nutriëntenormen niet halen een bufferzone te voorzien?).

2.6.13 Acties die bijdragen aan het verminderen van de overstromingsrisico's en droogterisico's:

Het beleid voor vermindering van de overstromingsrisico's en het beleid voor vermindering van de droogterisico's hebben een langere horizon (2050). De acties zijn gestoeld op een meerlaagse benadering van de risico's met een inzet op protectie, preventie en paraatheid. In de plannen kunnen ook al acties op langere termijn opgenomen worden, d.w.z.. voor uitvoering na de planperiode. De prioritering (hoog – midden – laag) duidt aan welke acties als eerste moeten aangevat worden. Nieuwe inzichten, veranderende omstandigheden, technische haalbaarheid en de aan- of afwezigheid van lokaal draagvlak kunnen de uitvoering van acties en hun termijnen nog beïnvloeden.

Voor elke actie komt er een **actiefiche** met een beschrijving van de actie, het waterlichaam of de waterlichamen waarbinnen de actie gesitueerd is, informatie over de timing en de financiering van de actie, ...

3 MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

De Europese m.e.r.-richtlijn (2001/42/EG) verplicht een milieubeoordeling voor plannen waarin keuzes worden gemaakt die uiteindelijk kunnen leiden tot activiteiten met mogelijke gevolgen voor het milieu. In Vlaanderen is deze richtlijn geïmplementeerd in het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Het decreet bevat de procedure voor de milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.); het bijbehorende milieueffectrapport heet plan-MER.

3.1 Toetsing aan de m.e.r.-plicht

De beoordeling van plannen en programma's op hun gevolgen voor het milieu wordt geregeld door het decreet van 27 april 2007 en het besluit van de Vlaamse regering van 12 oktober 2007. De bepaling of een plan of programma, in dit geval de stroomgebiedbeheerplannen, onder de plan-m.e.r.-plicht valt, gebeurt in drie stappen:

3.1.1 Definitie van plan of programma

In de eerste plaats moet nagegaan worden of het voorgenomen plan of programma onder de definitie valt van plan of programma zoals gedefinieerd in het Decreet houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid (DABM). Hiervoor moeten drie voorwaarden simultaan vervuld zijn:

1. Decretale of bestuursrechtelijke bepalingen moeten voorschrijven dat een plan of programma wordt opgesteld en/of vastgesteld;
2. Het moet gaan om een plan of programma dat door een instantie op regionaal, provinciaal of lokaal niveau is opgesteld;
3. Het plan of programma moet via een wetgevingsprocedure door het parlement of de regering worden vastgesteld of door een instantie (regionaal, provinciaal of lokaal niveau) worden vastgesteld.

De stroomgebiedbeheerplannen (incl. overstromingsrisicobeheerplannen) worden opgemaakt in uitvoering van het decreet betreffende het integraal waterbeleid dat het kader is voor de implementatie van de Europese kaderrichtlijn Water en de Europese Overstromingsrichtlijn in Vlaanderen. Het decreet Integraal Waterbeleid stelt dat de CIW instaat voor de voorbereiding van de plannen en de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen definitief vaststelt.

3.1.2 Toepassingsgebied

Een plan of programma valt onder het toepassingsgebied van het DABM als:

- het plan/programma het kader vormt voor de toekenning van een vergunning aan een project; of
- het plan/programma mogelijke betekenisvolle effecten heeft op speciale beschermingszones waardoor een passende beoordeling vereist is.

De stroomgebiedbeheerplannen vormen in principe geen directe basis voor het toekennen van vergunningen, maar resulteren wel in projecten waarvoor een vergunning moet verleend worden.

Samen omvatten de stroomgebiedbeheerplannen van Schelde en Maas het volledige grondgebied van het Vlaamse Gewest. Aangezien er in het Vlaamse Gewest verschillende speciale beschermingszones gelegen zijn die verbonden zijn met de watersystemen van de Schelde en de Maas (zie bijlage 2) kan er van uitgegaan worden dat een passende beoordeling noodzakelijk zal zijn.

3.1.3 Bepaling van de plicht tot de opmaak van een plan-MER

Indien het plan of programma van rechtswege onderworpen is aan de plan-MER plicht dan is er geen milieuscreening vereist. Er worden twee groepen van dergelijke plannen of programma's onderscheiden:

1. Plannen of programma's of wijzigingen ervan die tegelijkertijd:
 - a. Een kader vormen voor de toekenning van een vergunning voor projecten die in de bijlagen I, II en III van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 opgesomd worden;
 - b. Niet het gebruik regelen van een klein gebied op lokaal niveau, noch een kleine wijziging inhouden;
 - c. Betrekking hebben op landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme en ruimtelijke ordening of grondgebruik.
2. Plannen of programma's of de wijziging ervan waarvoor, gelet op de mogelijke betekenisvolle effecten op speciale beschermingszones, een passende beoordeling vereist is.

Er kan gesteld worden dat de stroomgebiedbeheerplannen hoogstwaarschijnlijk een kader zullen vormen voor vergunningen in het kader van projecten uit de bijlagen I, II of III van het project-MER-besluit. Zo zullen acties voor het verbeteren van de structuurkwaliteit van waterlopen of waterbeheersingswerken waarschijnlijk leiden tot bijlage II of bijlage III-projecten. Tevens dient een passende beoordeling opgesteld te worden en zijn de stroomgebiedbeheerplannen van toepassing over gans Vlaanderen en hebben deze betrekking op waterbeheer.

Voor plannen of programma's die van rechtswege plan-MER-plichtig zijn moet de initiatiefnemer een plan-MER laten opmaken.

3.2 Plan-m.e.r. volgens de generieke procedure

De opmaak van een plan-MER wordt opgedeeld in verschillende fasen:

3.2.1 Kennisgeving

Een eerste stap bestaat uit het schrijven van een kennisgeving, waarmee het publiek in kennis wordt gesteld van het feit dat de milieueffecten van een plan onderzocht zullen worden en in een plan-MER zullen worden neergeschreven.

3.2.2 Terinzagelegging van de volledig verklaarde kennisgeving (19 april 2019 – 18 juni 2019)

Het publiek kan op de inhoud van de kennisgeving reageren. Ook betrokken overheidsinstanties en openbare besturen krijgen de gelegenheid advies uit te brengen over de kennisgeving. De kennisgeving voor de milieubeoordeling van de stroomgebiedbeheerplannen ligt nog tot 18 juni 2019 ter inzage. Eventuele opmerkingen en adviezen kunnen overgemaakt worden aan de dienst Mer.

3.2.3 Richtlijnen voor het plan-MER

Op basis van de ontvangen opmerkingen en adviezen zal de dienst MER richtlijnen formuleren voor de milieubeoordeling van de stroomgebiedbeheerplannen.

3.2.4 Opstellen van het plan-MER (najaar 2019 – medio 2020)

Het plan-MER wordt opgesteld onder leiding van een erkende MER-coördinator. Na goedkeuring van het plan-MER door de dienst MER zal het plan-MER geïntegreerd worden in de ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas.

3.2.5 Terinzagelegging van de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen (incl. ontwerp-plan-MER) (sept. 2020 tot maart 2021)

De ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas zullen vanaf september 2020 (*richtdatum*) voor een periode van zes maanden ter inzage gelegd worden in elke Vlaamse gemeente en via de website www.volvanwater.be. Het ontwerp-plan-MER zal integraal deel uitmaken van de ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen.

3.2.6 Opmaak definitief plan-MER en vaststelling plannen (april tot dec. 2021)

Na het openbaar onderzoek over de ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen bundelt, coördineert en onderzoekt de CIW de ingebrachte opmerkingen en adviezen, samen met de bekkenstructuren die instaan voor het onderzoek van de ingebrachte opmerkingen en adviezen over de bekkenspecifieke delen. De CIW past op basis van de ontvangen opmerkingen en adviezen de ontwerpplannen waar nodig aan. De MER-coördinator verwerkt de opmerkingen en adviezen die betrekking hebben op het ontwerp-MER. Indien de opmerkingen tijdens het openbaar onderzoek leiden tot aanpassing van het maatregelenprogramma, zal het ontwerp-MER hieraan aangepast worden.

Het aangepaste plan-MER wordt ter goedkeuring ingediend bij de Dienst MER.

De definitieve ontwerpen van de stroomgebiedbeheerplannen worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering die ze uiterlijk eind 2021 zal vaststellen.

3.3 Relatie met andere en latere m.e.r.-procedures

Sommige acties die in het stroomgebiedbeheerplan zullen opgenomen worden, behoren tot een programma of een grootschalig project waarvoor reeds een m.e.r.-procedure is doorlopen. Als voorbeeld worden de acties die in het stroomgebiedbeheerplan zullen opgenomen worden van het Geactualiseerde Sigmoplan, het Kustveiligheidsplan of het Mestactieprogramma aangehaald. Voor deze plannen is of wordt al een plan-MER opgesteld (en goedgekeurd).

Zoals aangegeven worden de acties na goedkeuring van de stroomgebiedbeheerplannen verder uitgewerkt tot op een niveau dat in uitvoering kan gebracht worden. In het kader hiervan zullen ongetwijfeld nog MER's worden opgesteld. Afhankelijk van het soort actie of de situatie kunnen dit plan-MER's, project-MER's, project-MER ontheffingsaanvragen, project-MER screenings of plan-MER screenings zijn. Bij de uitwerking van deze MER's worden de acties, die dan meer concreet zijn uitgewerkt, onderworpen aan een meer gedetailleerde milieubeoordeling.

3.4 Samenstelling van het team van deskundigen

Het team van deskundigen dat de milieubeoordeling zal opmaken, bestaat uit volgende personen:

Deskundige	Discipline	Erkenningsnr.	Erkend tot
Inge Van der Mueren	Coördinator	Nvt	Nvt
	Water	MB/MER/EDA/692-B	Onbepaalde duur
	Bodem	MB/MER/EDA/692-V1	Onbepaalde duur
Sofie Claerbout	Biodiversiteit	MB/MER/EDA/804	Onbepaalde duur
Paul Arts	Mens (ruimtelijke aspecten)	MB/MER/EDA/664-V1	Onbepaalde duur
	Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	MB/MER/EDA/664-B	Onbepaalde duur

3.5 Werkwijze plan-m.e.r.

De stroomgebiedbeheerplannen zullen een uitgebreide lijst van acties bevatten. Deze acties zijn deels nieuw, maar vloeien ook deels voort uit de huidige waterbeheerplannen¹ die nog in uitvoering zijn en uit andere plannen. Enkel de acties die nieuw zijn en waarover nog geen beslissing is genomen in een ander kaderstellend plan, de zogenaamde bijkomende acties, worden meegenomen in de milieubeoordeling. Voor de besliste acties waarvoor reeds een m.e.r. werd uitgevoerd of in uitvoering is (bv. lopende acties stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021, Sigmoplan, MAP 6, Kustveiligheidsplan) wordt verwezen naar het betreffende MER.

3.5.1 Het studiegebied

Het studiegebied omvat het volledige plangebied (zijnde de Vlaamse delen van de stroomgebiedsdistricten van Schelde en Maas), uitgebreid met de gebieden waar zich grensoverschrijdende effecten kunnen voordoen (de aangrenzende gebieden in Nederland, Frankrijk, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest).

3.5.2 Alternatieven

Volgens de m.e.r.-regelgeving dient in een plan-MER een schets van de beschikbare alternatieven voor het voorgenomen plan of programma of onderdelen ervan weergegeven te worden. Het betreft alternatieven inzake doelstellingen, locaties en wijze van uitvoering of inzake de bescherming van het milieu.

Op basis van de doelstellingen en methodiek voor het opstellen van de stroomgebiedbeheerplannen mag er van uit gegaan worden dat het stroomgebiedbeheerplan voornamelijk milieuvriendelijke maatregelen en acties bevat. Bovendien kan er voor de meeste maatregelen/acties wel een alternatieve maatregel/actie bedacht worden, wat tot een zeer groot aantal planalternatieven zou leiden (en in de praktijk niet meer te overzien zou zijn).

Tijdens de opmaak van het maatregelenprogramma en het plan-MER zullen de voorgestelde acties meermaals voorgelegd en besproken in de werkgroepen van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid en de bekkenoverlegstructuren. Indien blijkt dat een bepaalde actie significant negatieve milieueffecten kan veroorzaken, kan deze actie reeds bijgeschaafd worden.

Daarnaast dienen de acties meestal verder geconcretiseerd te worden tot op een niveau dat in uitvoering kan worden gebracht, waardoor in de milieubeoordeling geen alternatieven op vlak van locatie, wijze van uitvoering, e.d. voor specifieke maatregelen/acties in beschouwing kunnen worden genomen.

¹ Via het [wateruitvoeringsprogramma](#) wordt jaarlijks gerapporteerd over de stand van uitvoering van de acties uit de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021

De milieubeoordeling is voornamelijk gericht op het signaleren van mogelijke negatieve milieueffecten. Indien van een in het ontwerp-stroomgebiedbeheerplan voorgenomen actie in het kader van de milieubeoordeling of het openbaar onderzoek over het ontwerpplan duidelijk wordt dat er zeer waarschijnlijk significante negatieve milieueffecten te verwachten zijn, zal de initiatiefnemer zich op dat moment de principiële vraag stellen of er een milieuvriendelijker alternatief denkbaar en mogelijk is, dat kan voorgesteld worden in het definitieve ontwerp van stroomgebiedbeheerplan.

Omwille van het grote aantal acties en het feit dat de maatregelen/acties meestal verder dienen geconcretiseerd te worden tot op een niveau dat in uitvoering kan worden gebracht, worden in de milieubeoordeling ook geen alternatieven op het vlak van locatie, wijze van uitvoering, ... voor specifieke maatregelen/acties in beschouwing genomen.

Het te beschouwen nulalternatief kan als volgt worden gedefinieerd: de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas worden niet uitgevoerd. Aangezien dat nulalternatief niet voldoet aan de doelstelling opgenomen in de relevante regelgeving inzake integraal waterbeleid, die volgt uit de Europese regelgeving, wordt dit niet als een reëel alternatief beschouwd maar als nulsituatie (referentiesituatie). Een milieubeoordeling van het nulalternatief als dusdanig wordt niet uitgevoerd. De milieubeoordeling zal de mogelijke gevolgen van de bijkomende acties t.o.v. de referentiesituatie beschrijven.

3.5.3 Referentiesituatie en geplande situatie

In een plan-MER worden nieuwe 'voorgenomen activiteiten' van een plan beoordeeld ten opzichte van een referentiesituatie.

De referentiesituatie kan in het kader van deze milieubeoordeling aanzien worden als zijnde de toestand van het stroomgebied waarbij de besliste acties reeds uitgevoerd zijn en/of geïmplementeerd zijn.

De kaderrichtlijn Water stelt dat in de stroomgebiedbeheerplannen een beoordeling van de toestand van de waterlichamen moet opgenomen zijn. In het ontwerp-stroomgebiedbeheerplan zal een beschrijving van de toestand van de watersystemen opgenomen worden op basis van de resultaten van de diverse meetnetten voor oppervlaktewater en grondwater (referentieperiode 2016-2018 (3-jarengemiddelde) voor fysico-chemie, referentieperiode 2016-2018 voor biologie (3-jarige monitoringcyclus), referentieperiode 2013-2018 voor chemie (6-jarige monitoringcyclus) en referentieperiode 2013-2018 voor hydromorfologie (6-jarige monitoringcyclus)). Daarbij worden ook fiches per waterlichaam voorzien met de resultaten op het vlak van toestand en drukken binnen het waterlichaam.

Daarnaast wordt ter voorbereiding van de plannen ingeschat voor welke waterlichamen een goede toestand gehaald wordt in 2021 en voor welke waterlichamen een goede toestand haalbaar is in 2027 bij uitvoering van het lopende actieprogramma (zgn. speerpuntgebieden).

Verder wordt in uitvoering van de Overstromingsrichtlijn tegen eind 2019 het overstromingsgevaar en overstromingsrisico gedetailleerd in kaart gebracht. Daarbij zal aandacht zijn voor fluviële overstromingen (*overstromingen die plaatsvinden doordat rivieren buiten hun oevers treden , incl. kanalen met natuurlijke toevoer*), pluviale overstromingen (*overstromingen die ontstaan door intense neerslag die niet snel genoeg in de bodem kan intrekken of die de riolering en grachten niet aankunnen*) en overstromingen vanuit zee. Overstromingsgevaarkaarten tonen de fysische eigenschappen van overstromingen, zoals de overstromingscontouren, de waterdiepte en de stroomsnelheden bij een kleine, middelgrote of grote kans op overstroom. Overstromingsrisicokaarten brengen de potentiële negatieve gevolgen van overstromingen voor de mens, het milieu, het cultureel erfgoed en de economische bedrijvigheid in kaart. De kaarten zullen beschikbaar zijn via www.waterinfo.be.

Deze informatie zal in gesynthetiseerde vorm overgenomen worden in het plan-MER.

Voor de overige MER-disciplines wordt voor de beschrijving van de referentiesituatie gebruik gemaakt van de MIRA-rapporten die de toestand van het milieu in Vlaanderen beschrijven, analyseren en evalueren. Voor de discipline Biodiversiteit wordt ook het meest recente natuurindicatorrapport gebruikt. Voor de discipline Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie wordt gebruik gemaakt van de website van het Agentschap Onroerend Erfgoed. En voor de discipline Klimaat wordt gebruik gemaakt van informatie uit het Vlaams Klimaatplan. Hierbij worden de meest recente en beschikbare gegevens gehanteerd.

De geplande situatie omvat de situatie tijdens en na de uitvoering van alle aanvullende maatregelen van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027.

3.5.4 Werkingssfeer van het MER

Voor de milieubeoordeling zijn enkel de technische acties uit de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen relevant. In de stroomgebiedbeheerplannen zullen ook studies, onderzoeken en administratieve maatregelen (vb. handhaving) opgenomen worden. Aangezien die geen fysieke effecten in het watersysteem teweeg brengen, worden die niet beoordeeld.

Per maatregelengroep worden de acties eerst opgedeeld in 'besliste' en 'bijkomende' acties en vervolgens in 'administratieve' acties en 'technische' acties. Bij de technische acties wordt onderscheid gemaakt in:

- acties die behoren tot bijlage I of II van het project-m.e.r.-besluit;
- acties die behoren tot bijlage III van het project-m.e.r.-besluit;
- niet m.e.r.-plichtige acties.

Bijlage I en II acties worden individueel beoordeeld op hun milieueffecten. Bijlage III-acties en de overige acties (acties die niet m.e.r.-plichtig zijn) worden geclusterd per maatregel, waarna de effectbeoordeling per maatregel gebeurt.

De beoordeling gebeurt telkens ten opzichte van de referentiesituatie.

In de milieubeoordeling zal per maatregel een overzicht gegeven worden van de acties die nadere invulling geven aan de maatregel, waarbij wordt aangegeven:

- of het om een besliste actie (referentiesituatie) gaat of een bijkomende actie;
- of het om een administratieve actie gaat;
- of het om een actie gaat die valt onder bijlage I of II van het project-m.e.r.-besluit;
- of het om een actie gaat die valt onder bijlage III van het project-m.e.r.-besluit;
- of het om een andere actie gaat.

3.5.5 Relevante disciplines

In een MER worden de effecten van het plan op de verschillende disciplines onderzocht. Voor de evaluatie van de mogelijke effecten die de stroomgebiedbeheerplannen kunnen teweegbrengen, worden volgende disciplines als relevant beschouwd:

- water: grondwater en oppervlaktewater en klimaataspecten;
- fauna & flora en biodiversiteit;
- bodem;
- mens (gezondheid en veiligheid, ruimtelijke aspecten, socio-economische aspecten);
- *lucht, geluid en trillingen (als optiedisciplines mee te nemen onder de discipline mens)*;
- landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie.

Deze als relevant beschouwde disciplines zullen in het MER onderzocht worden.

Tabel 2: Aandachtspunten en kwalitatieve beoordelingsmethode per discipline

Discipline	Beoordelingscriterium	Kwalitatieve beoordelingsmethode In welke mate heeft het voorstel een potentiële impact op ...
Water (incl. klimaat-aspecten)	Oppervlaktewater: - waterhuishouding - waterkwaliteit - structuur waterlopen	<ul style="list-style-type: none"> - verbetering van fysico-chemische en chemische waterkwaliteit - verbetering van structuurkwaliteit van waterlopen - verbetering van de kwantitatieve toestand van water - bijdrage tot adaptatie aan klimaatverandering
	Grondwater: - grondwaterkwaliteit - grondwaterkwantiteit	
Fauna & flora en biodiversiteit	Beschermde soorten en ecosystemen	- herstel en bescherming van beschermde gebieden (Habitatrichtlijn-, Vogelrichtlijn-, VEN-gebieden)
	Biodiversiteit	<ul style="list-style-type: none"> - afname van versnippering - ontwikkeling van natuur die kenmerkend is voor een gebied
Bodem	Bodemstructuur	<ul style="list-style-type: none"> - verbetering van bodemkwaliteit - afname van erosie - verbetering (water)bodemkwaliteit
	Grondverzet	
		-

Mens	Veiligheid	verhoging van veiligheid t.a.v. overstromingen
	Gezondheid	- bescherming van zwemwateren en drinkwaterwingebieden
	Gebuiksfuncties - watergebruik door sectoren, scheepvaart en recreatie	- inperking van het watergebruik door sectoren - nieuwe mogelijkheden voor (zachte) recreatie / belevingswaarde van water - kansen/belemmering voor beroepsscheepvaart
	Ruimtelijke aspecten	- impact op bodemgebruik (vb. grondinname) - impact op bebouwde omgeving (vb. bouwbeperkingen)
	Socio-economische aspecten	- hinder voor mobiliteit, landbouw en huishoudens
	Geluid en trillingen	- hinder voor omwonenden - verstoring van natuurgebieden
Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	Cultureel erfgoed	- bescherming van cultureel erfgoed
	Landschap	- verbetering van landschappelijke kwaliteit - kenmerken en waarden van landschap
	Archeologie	- aantasting archeologisch erfgoed

3.5.6 Methodologie effectbeschrijving en –beoordeling

In de milieubeoordeling zal een bespreking, beoordeling en evaluatie van mogelijke effecten van de bijkomende voorgestelde acties voor de planperiode 2022-2027 uit de ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen gebeuren en dit voor de relevant geachte disciplines.

De milieubeoordeling is voornamelijk gericht op het signaleren van mogelijke negatieve milieueffecten. Indien van een in het stroomgebiedbeheerplan voorgenomen actie een significant negatief milieueffect verwacht wordt, wordt op dit abstractieniveau de principiële vraag gesteld of er een alternatief denkbaar en mogelijk is. (zie 4.5.2 Alternatieven)

De beschrijving en beoordeling van de te verwachten milieueffecten zal per maatregel of actie gebeuren. (zie 4.5.4 Werkingssfeer van het MER)

Per discipline zal aangegeven worden of de maatregel/actie een positieve of negatieve invloed kan/zal hebben. Gezien het hoge abstractieniveau is gekozen voor een kwalitatieve beoordeling op basis van een 5-delige schaal:

- groot negatief effect (--): negatieve effecten die permanent en groot in omvang zijn
- klein negatief effect (-): negatieve effecten die permanent maar klein in omvang zijn of effecten die tijdelijk van aard zijn en klein/groot in omvang zijn
- geen effect (0)
- klein positief effect (+): positieve effecten die permanent maar klein in omvang zijn of effecten die tijdelijk van aard zijn en klein/groot in omvang zijn
- groot positief effect (++): positieve effecten die permanent en groot in omvang zijn.

Naast het effectenoordeel volgens de 5-punten waardeschaal, wordt ook een beknopte beschrijving van de mogelijke effecten (aan de hand van sleutelwoorden) voor de MER-disciplines weergegeven. Voor de acties die op maatregelniveau beoordeeld worden, wordt de effectbeoordeling voorgesteld in tabelvorm met de maatregelen/acties in de rijen en de MER-disciplines in de kolommen en waarbij de toegekende scores worden aangevuld met een (zeer) beknopte effectbeschrijving. Voor de bijlage I of II-acties van het project-MER-besluit, die individueel en daardoor meer uitgebreid beoordeeld worden, wordt de milieubeoordeling weergegeven in fichevorm.

Tevens wordt voorgesteld om een screening te doen naar de Verscherpte natuurtoets en de Passende beoordeling en aan te geven of de kans bestaat dat deze in een latere fase vermoedelijk zullen moeten uitgevoerd worden, volgens de gangbare werkwijze. Deze screening wordt weergegeven in de tabellen en fiches onder de MER-discipline fauna en flora.

Onder de discipline water zal ook een screening gebeuren in functie van het behalen van de doelstellingen van de Europese kaderrichtlijn Water. Wanneer een overheid een vergunning voor een project of lozing wil verlenen, dan moet deze getoetst worden aan de waterkwaliteitseisen van de kaderrichtlijn Water. Dat bepaalde het Europese Hof in zijn uitspraak van 1 juli 2015, het zogenaamde Wezer-arrest. Een procedure voor de toepassing van dit arrest binnen Vlaanderen is in voorbereiding en zal gekoppeld worden aan de m.e.r.-procedures. Daarbij is voorzien dat ook plannen en programma's worden gescreend, omdat ze (indirect) aanleiding kunnen geven tot een achteruitgang, bijv. omdat ze het kader vormen voor projecten met een belangrijke impact op het watersysteem. Voor de screening zal gebruikt gemaakt worden van de handleiding voor initiatiefnemers, adviserende instanties en vergunningverleners die binnen de CIW in voorbereiding is.

3.5.7 Milderende maatregelen

In het kader van het plan-MER zullen eerder algemene aanbevelingen (milderende maatregelen) geformuleerd worden, die aansluiten bij het abstractieniveau van het stroomgebiedbeheerplan. De milderende maatregelen worden mee opgenomen in de beoordelingstabellen en -fiches. De detailleringgraad van de milderende maatregelen zal logischerwijs in verhouding zijn met de detailleringgraad van de milieubeoordeling van de maatregel of actie in kwestie.

Na goedkeuring van de stroomgebiedbeheerplannen worden de acties verder uitgewerkt tot een niveau dat tot uitvoering kan gebracht worden. In het kader hiervan zal voor een aantal acties een plan-MER of project-MER moeten opgemaakt worden. Op dat moment gebeurt een uitgebreidere milieubeoordeling met meer aandacht voor mogelijke milderende maatregelen.

3.5.8 Cumulatieve effecten

Ook de cumulatieve effecten van individuele acties op het niveau van het stroomgebied zullen beschreven worden op een abstractieniveau dat aansluit bij het abstractieniveau van de stroomgebiedbeheerplannen. Van een groot aantal maatregelen/acties zal de exacte uitvoeringswijze en locatie nog niet gekend zijn waardoor het moeilijk is om de cumulatieve effecten in te schatten.

Daarom zullen enkel algemene effecten besproken worden en dit op het niveau van Vlaanderen. Zo kan een overzichtsbeeld van de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen geschetst worden. Indien mogelijk zal een opsplitsing gemaakt worden per bekken/grondwatersysteem, beoordelingen per bekken/grondwatersysteem zullen echter enkel kwalitatief kunnen gebeuren.

In de beschrijving zal vooral aandacht gaan naar de thema's water, natuur, mens en klimaat. Door het grote schaalniveau waarop de effectbeschrijving plaatsvindt, is het mogelijk dat lokaal significante effecten op grote schaal nauwelijks effect opleveren.

3.6 (Gewest)grensoverschrijdende effecten

In overeenstemming met het verdrag van Espoo (Finland, 25 februari 1991, B.S. 21/12/1999) en de EG Richtlijn 97/11/EG van 3 maart 1997 dienen de grensoverschrijdende milieueffecten van de stroomgebiedbeheerplannen geëvalueerd te worden.

Het stroomgebiedsdistrict Schelde strekt zich uit over Frankrijk, België en Nederland. Het Vlaamse gedeelte van dit stroomgebiedsdistrict grenst aan Nederland, Frankrijk, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waals Gewest.

Het stroomgebiedsdistrict Maas strekt zich uit over België, Nederland, Groothertogdom Luxemburg, Frankrijk en Duitsland. Het Vlaams gedeelte van het stroomgebiedsdistrict Maas grenst aan Nederland en het Waals Gewest.

Bijgevolg zijn er grensoverschrijdende effecten te verwachten, in het bijzonder voor grensvormende of grensoverschrijdende waterlichamen. Over het algemeen zijn effecten te verwachten in stroomafwaarts gelegen gebieden van maatregelen/acties die zullen worden uitgevoerd in stroomopwaarts gelegen gebieden. In het Vlaamse Gewest kunnen vooral effecten worden verwacht van maatregelen/acties die zullen uitgevoerd worden in Frankrijk, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest.

De bevoegde autoriteiten in de stroomgebiedsdistricten van Schelde en Maas zullen geraadpleegd worden; in het bijzonder voor grensvormende of grensoverschrijdende wateren.

Tabel 3: Bevoegde autoriteiten binnen de SGD Schelde en Maas

Lidstaat	SGD	KRLW/ORL	Bevoegde autoriteit
Nederland	Schelde/Maas	KRLW	Min. van Infrastructuur en Waterstaat Postbus 20901 2500 EX Den Haag – Nederland

		ORL	Min. van Infrastructuur en Waterstaat Postbus 20901 2500 EX Den Haag – Nederland
Frankrijk	Schelde	KRLW/ORL	Monsieur le Préfet Coordonnateur de Bassin Artois-Picardie 12, Rue Jean sans Peur CS 20003 59039 Lille Cedex, FRANCE
	Maas	KRLW/ORL	Monsieur le préfet coordonnateur de bassin Rhin Meuse Place de la préfecture 9 57000 Metz – France
Gouvernement Wallon	Schelde/Maas	KRLW/ORL	Gouvernement Wallon Ministre-Président Rue Mazy 25-27 5100 Namur
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Schelde	KRLW/ORL	Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest Minister - Voorzitter Hertogstraat 9 1000 Brussel
België <i>(België heeft geen bevoegdheden en bijgevolg geen bevoegde autoriteit voor de ORL)</i>	Schelde	KRLW	Belgische Federale Regering Roland Moreau, Directeur Generaal DG Leefmilieu FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu Victor Hortaplein 40 bus 10 1060 Brussel

3.7 Monitoring en evaluatie

Het decreet Integraal Waterbeleid voorziet in verschillende programma's voor de permanente monitoring van de watertoestand in de stroomgebiedsdistricten van de Schelde en de Maas. Deze zijn operationeel sinds begin 2007. De programma's brengen een samenhangend en breed overzicht van de toestand van het oppervlaktewater en het grondwater in de stroomgebiedsdistricten.

De resultaten van de monitoring worden opgenomen in de stroomgebiedbeheerplannen en in de [waterlichaamfiches](#) en vormen mee de basis voor het formuleren van acties.

3.8 Leemten in de kennis

In dit hoofdstuk worden volgende zaken beschreven:

- welke aspecten van het stroomgebiedbeheerplan bij de effectbeoordeling nog niet éénduidig bepaald zijn;
- voor welke aspecten geen volledig inzicht beschikbaar is in de bestaande milieutoestand;
- waar er onzekerheden zijn m.b.t. de effectinschatting.

4 LIJST MET AFKORTINGEN

CIW	Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid
KRLW	Kaderrichtlijn Water
m.e.r.	Milieueffectrapportage
MER	Milieueffectrapport
SBZ	Speciale Beschermingszone
SBZ-H	Speciale Beschermingszone aangeduid onder de Europese Habitatrichtlijn, ook Habitatrichtlijngebied genoemd
SBZ-V	Speciale Beschermingszone aangeduid onder de Europese Vogelrichtlijn, ook Vogelrichtlijngebied genoemd
SGD	Stroomgebieddistrict
VEN	Vlaams Ecologisch Netwerk

5 VERKLARENDE WOORDENLIJST

Actie	De stroomgebiedbeheerplannen met het bijhorende maatregelenprogramma bevatten waterlichaamspecifieke, gebiedspecifieke en generieke acties.
Bevoegde autoriteit	De autoriteit, autoriteiten of instanties waaraan een lidstaat het toezicht op de naleving van een richtlijn heeft toevertrouwd (of waaraan deze is gedelegeerd). In Vlaanderen is de Coördinatiecommissie Integraal waterbeleid (CIW) bevoegde autoriteit voor de kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn.
Grondwatersysteem	De ondergrond in Vlaanderen bestaat uit een opeenvolging van watervoerende lagen (ook aquifers genoemd) en slecht doorlatende lagen (ook aquitards genoemd). Elke aquifer en aquitard die in Vlaanderen voorkomt heeft een codenummer (HCOV-code) en een naam. De aquifers en aquitards worden gegroepeerd in grondwatersystemen. Die grondwatersystemen volgen de hydrografische grenzen van de stroomgebieden en rivierbekkens niet en worden begrensd door duidelijke barrières voor de grondwaterstroming, zoals dikke kleilagen, geologische begrenzingen, grondwaterscheidingen, sterk drainerende rivieren, e.d.. Ze kunnen als quasi onafhankelijke systemen worden benaderd.
Overstromingsrisico	De kans dat zich een overstroming voordoet in combinatie met de negatieve gevolgen van een overstroming voor de gezondheid van de mens, het milieu, het cultureel erfgoed en de economische bedrijvigheid.

Overstromingsrisicobeheerplan	Het overstromingsrisicobeheerplan (afgekort tot ORBP) wordt opgemaakt in uitvoering van de Overstromingsrichtlijn en bevat maatregelen om de negatieve gevolgen van overstromingen te verminderen.
Speciale beschermingszone	Een Speciale Beschermingszone (SBZ) is een gebied dat door een EU-lidstaat werd aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn. Binnen deze gebieden moeten de instandhoudingsmaatregelen worden toegepast die nodig zijn om de natuurlijke habitats en/of populaties van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. De Speciale Beschermingszones vormen doorheen de lidstaten van de Europese Unie samen het Natura-2000 netwerk.
Stroomgebiedbeheerplan	Een stroomgebiedbeheerplan geeft een globale visie op het integraal waterbeleid in het desbetreffende stroomgebiedsdistrict en formuleert maatregelen en acties die ertoe moeten leiden dat de goede toestand van de waterlichamen in het stroomgebiedsdistrict bereikt wordt en die de bescherming tegen overstromingen moeten verzekeren.
Stroomgebiedsdistrict	Een stroomgebiedsdistrict wordt gevormd door één of meer aan elkaar grenzende stroomgebieden met de bijbehorende grond- en kustwateren. Het is de voornaamste eenheid voor het stroomgebiedbeheer.
Waterlichaam	Een onderscheiden oppervlaktewater, zoals een meer, een wachtbekken, een spaarbekken, een stroom, een rivier, een kanaal, een overgangswater of een deel van een stroom, rivier, kanaal of overgangswater (kan ook voor grondwater gebruikt worden).

bijlage 1 Juridisch en beleidsmatig kader voor de stroomgebied-beheerplannen

De kaderrichtlijn Water en Overstromingsrichtlijn en de Vlaamse omzetting via het decreet Integraal Waterbeleid vormen het juridische kader voor de stroomgebiedbeheerplannen. Ook binnen andere kaders is beleid vastgelegd en zijn besluiten genomen m.b.t. watersystemen.

Juridisch en beleidsmatig kader	Relevantie voor milieubeoordeling stroomgebiedbeheerplannen
Europese richtlijnen	
Europese kaderrichtlijn Water (2000/60/EG)	Deze richtlijn stelt een wettelijk kader in om de waterkwaliteit te beschermen en te herstellen en het duurzame gebruik van water op lange termijn te garanderen. De richtlijn voorziet in een aanpak van het waterbeheer op niveau van stroomgebieden, stelt specifieke termijnen voor het bereiken van een goede toestand voor de watersystemen en voorziet een aantal afwijkingmogelijkheden voor het behalen van die goede toestand. De maatregelen worden opgenomen in stroomgebiedbeheerplannen die voor het eerst dienden opgesteld te zijn tegen eind 2009 en vervolgens om de zes jaar moeten herzien worden. In Vlaanderen is de richtlijn omgezet via het decreet Integraal Waterbeleid.
Overstromingsrichtlijn (2007/60/EG)	De richtlijn stelt een wettelijk kader in voor de beoordeling en het beheer van overstromingsrisico's om de negatieve gevolgen die overstromingen kunnen hebben voor de veiligheid van de mens, het milieu, het cultureel erfgoed en de economische bedrijvigheid te beperken. De maatregelen om die negatieve gevolgen te beperken worden opgenomen in de overstromingsrisicobeheerplannen die voor het eerst dienen opgesteld te worden tegen eind 2015. In Vlaanderen is de richtlijn omgezet via het decreet Integraal Waterbeleid en worden de overstromingsrisicobeheerplannen geïntegreerd in de stroomgebiedbeheerplannen.
richtlijn Stedelijk Afvalwater (91/271/EEG)	De richtlijn bepaalt hoe de lidstaten het stedelijke afvalwater (zowel het huishoudelijke afvalwater als het afvalwater van bedrijven) moeten opvangen, behandelen en lozen. Met deze eisen wil de Europese Unie het milieu beschermen tegen de nadelige gevolgen van vervuild water. De richtlijn Stedelijk Afvalwater werd opgenomen in de VLAREM II wetgeving. In artikel 10 van de kaderrichtlijn Water wordt de "gecombineerde aanpak voor puntbronnen en diffuse bronnen" beschreven en wordt naar enkele hiermee samenhangende richtlijnen verwezen. Bijlage VI, deel A, van de kaderrichtlijn Water bevat een lijst van in het maatregelenprogramma op te nemen maatregelen, waaronder maatregelen vereist op grond van de richtlijn Stedelijk Afvalwater.
Nitraatrichtlijn (91/676/EEG)	Met deze richtlijn wil de Europese Unie de waterverontreiniging die 38/49 wordt veroorzaakt door nitraten uit agrarische bronnen verminderen en verdere verontreiniging voorkomen. De richtlijn is in Vlaanderen geïmplementeerd via het Mestdecreet. Bijlage VI, deel A, van de kaderrichtlijn Water bevat een lijst van in het maatregelenprogramma op te nemen maatregelen, waaronder maatregelen vereist op grond van de Nitraatrichtlijn.

Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en Habitatrichtlijn (92/43/EEG)	<p>In het kader van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn werden in Vlaanderen 23 Speciale Beschermingszones (SBZ) aangewezen als Vogelrichtlijngebied (SBZ-V) en 38 Speciale Beschermingszones als Habitatrichtlijngebied (SBZ-H). Beide richtlijnen beogen de realisatie van een Europees netwerk van natuurgebieden (NATURA 2000).</p> <p>De implementatie is gebeurd via het decreet betreffende het natuurbehoud. Voor beschermde gebieden met watergebonden habitats kunnen strengere doelstellingen opgenomen worden in de stroomgebiedbeheerplannen.</p> <p>Art. 6 van de Habitatrichtlijn schrijft een passende beoordeling voor van plannen en projecten die significante gevolgen kunnen hebben voor een SBZ.</p> <p>Bijlage VI, deel A, van de kaderrichtlijn Water bevat een lijst van in het maatregelenprogramma op te nemen maatregelen, waaronder maatregelen vereist op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.</p>
Grondwaterrichtlijn (2006/118/EG)	<p>De Grondwaterrichtlijn geeft nadere invulling aan art. 17 van de kaderrichtlijn Water.</p> <p>Doel van de Grondwaterrichtlijn is het vaststellen van specifieke maatregelen ter voorkoming en beheersing van grondwaterverontreinigingen. Onderdelen hiervan zijn: vaststellen van criteria voor de beoordeling van de goede chemische toestand van het grondwater en vaststellen van criteria voor significante en aanhoudende stijgende trends en de omkering daarvan.</p>
Zwemwaterrichtlijn (2006/7/EG)	<p>De Zwemwaterrichtlijn is van toepassing op de zwemwateren en streeft naar het behoud, de bescherming en de verbetering van het milieu en de bescherming van de gezondheid van de baders.</p> <p>Jaarlijks wordt een lijst van zwemwateren aangewezen waarvoor gedurende het badseizoen de zwemwaterkwaliteit wordt gemonitord. Voor elk zwemwater is een zwemwaterprofiel opgesteld met o.m. informatie over de mogelijke bronnen van verontreiniging.</p> <p>Bijlage VI, deel A, van de kaderrichtlijn Water bevat een lijst van in het maatregelenprogramma op te nemen maatregelen, waaronder maatregelen vereist op grond van de Zwemwaterrichtlijn.</p>
Drinkwaterrichtlijn (98/83/EG)	<p>De kaderrichtlijn Water vult de voorschriften van de Drinkwaterrichtlijn aan door beschermingszones vast te stellen voor waterlichamen die voor de onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water worden gebruikt.</p> <p>39/49</p> <p>De Drinkwaterrichtlijn is omgezet in Vlaamse wetgeving via het decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending en bijbehorende besluit. Bijlage VI, deel A, van de kaderrichtlijn Water bevat een lijst van in het maatregelenprogramma op te nemen maatregelen, waaronder maatregelen vereist op grond van de Drinkwaterrichtlijn.</p>
richtlijn Duurzaam gebruik pesticiden (2009/128/EG)	<p>Deze richtlijn stelt een kader vast voor de totstandbrenging van een duurzaam gebruik van pesticiden door vermindering van de risico's en de effecten van pesticidegebruik op de menselijke gezondheid en het milieu en door bevordering van het gebruik van geïntegreerde plaagbestrijding en alternatieve benaderingswijzen of technieken.</p> <p>De richtlijn vraagt de lidstaten een actieplan op te maken. Het openbaar onderzoek over het Vlaams ontwerp-actieplan duurzaam pesticidegebruik liep tot 15 november 2012. Acties uit dit actieplan zullen overgenomen worden in de stroomgebiedbeheerplannen.</p> <p>In Vlaanderen wordt de richtlijn omgezet via het decreet duurzaam gebruik van pesticiden (tweede principiële goedkeuring op 21 september 2012).</p>
Vlaamse regelgeving	
Decreet Integraal Waterbeleid (18 juli 2003)	<p>Dit decreet is de implementatie van de Europese kaderrichtlijn Water en Overstromingsrichtlijn in Vlaamse wetgeving en legt de doelstellingen, principes, planning en overlegstructuren vast voor het integraal waterbeleid.</p> <p>Als instrumenten die de realisatie van de vooropgestelde doelstellingen mee moeten mogelijk maken, voorziet het decreet o.m. in de watertoets en de afbakening van overstromingsgebieden en oeverzones.</p>

	De stroomgebiedbeheerplannen volgen de principes van het integraal waterbeleid.
Besluit watertoets (20 juli 2006)	De watertoets is een instrument waarmee de overheid die beslist over een vergunning, een plan of een programma inschat welke de impact ervan is op het watersysteem. Het besluit bevat ook de kaart van de mogelijke en effectieve overstromingsgevoelige gebieden. De stroomgebiedbeheerplannen zijn niet watertoetsplichtig. Er wordt van uitgegaan dat de stroomgebiedbeheerplannen geen betekenisvolle schadelijke effecten aan het watersysteem zullen veroorzaken. De ontwikkeling, het beheer en het herstel van de watersystemen vormt net een wezenlijk onderdeel van de stroomgebiedbeheerplannen. Het is mogelijk dat bepaalde acties en maatregelen tijdelijk een schadelijk effect teweeg zullen brengen. Bij de voorbereiding van stroomgebiedbeheerplannen is dit evenwel zeer moeilijk in te schatten. Hiervoor biedt een watertoets op projectniveau – bij de vergunning – een oplossing. Geen enkele ingreep mag aanleiding geven tot nadelige effecten volgens artikel 8 van het decreet Integraal Waterbeleid.
Codex Ruimtelijke Ordening (1 september 2009)	De Codex vormt het kader voor een duurzame ruimtelijke ordening in Vlaanderen. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen. Er wordt rekening gehouden met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen. Op deze manier wordt gestreefd naar ruimtelijke kwaliteit.
Milieuvergunningendecreet (28 juni 1985) Vlarem I (6 februari 1991) Vlarem II (1 juni 1995)	Vlarem I en II zijn uitvoeringsbesluiten van het Milieuvergunningendecreet. In Vlarem I worden de procedures voor de meldingen en milieuvergunningaanvragen vastgelegd. De 'hinderlijke inrichtingen' worden ingedeeld in een aantal 'rubrieken'. In Vlarem II worden de algemene en sectorale voorwaarden beschreven waaraan vergunningsplichtige activiteiten moeten voldoen. Daarnaast bevat Vlarem II ook de milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater, grondwater en waterbodems. Omwille van het feit dat de maatregelen/acties op een vrij hoog abstractieniveau worden beschreven, zal een toetsing aan de bepalingen van VLAREM in de milieubeoordeling enkel op kwalitatieve wijze kunnen gebeuren. Het stroomgebiedbeheerplan is een instrument om de milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater, grondwater en waterbodems te realiseren. De toetsing van de maatregelen/acties aan het halen van de milieukwaliteitsnormen gebeurt in het stroomgebiedbeheerplan zelf. In de milieubeoordeling zal de toetsing enkel op kwalitatieve wijze gebeuren.
Grondwaterdecreet (24 januari 1984) en uitvoeringsbesluit over de afbakening van waterwingebieden en beschermingszones (27 maart 1985)	Het grondwaterdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten vormen de basis voor zowel de kwalitatieve bescherming van het grondwater als voor het grondwatergebruik en voorzien in de afbakening van waterwingebieden en beschermingszones rond drinkwaterwingebieden. De stroomgebiedbeheerplannen hebben bijzondere aandacht voor de beschermde gebieden, waaronder de waterwingebieden en beschermingszones rond waterwingebieden.
Natuurdecreet (21 oktober 1997) en uitvoeringsbesluiten	Het Natuurdecreet legt de algemene doelstellingen van het natuurbeleid in Vlaanderen vast. De belangrijkste basisprincipes zijn het stand-still-principe, het voorzorgsprincipe en de zorgplicht. Het Natuurdecreet behandelt de afbakening van VEN-gebied en Speciale Beschermingszones (SBZ) en legt de voorschriften en geboden in VEN en de Speciale Beschermingszones vast. Voor de Europees beschermde habitattypes en soorten in deze SBZ-gebieden worden instandhoudingsdoelstellingen uitgewerkt. Binnen de stroomgebiedsdistricten van Schelde en Maas liggen verschillende VEN-gebieden en SBZ's verbonden aan het watersysteem.

	<p>De natuurtoets en passende beoordeling zullen op een globale wijze gebeuren, gelet op het abstractieniveau van de stroomgebiedbeheerplannen (exacte locatie en uitvoeringswijze van acties vaak nog niet gekend).</p> <p>Tevens wordt er van uitgegaan dat bij de latere uitwerking van de voorgestelde maatregelen/acties een Natuurtoets, resp. Passende Beoordeling, zal worden opgesteld bij de opmaak van het plan-MER of project-MER.</p> <p>Acties m.b.t. watersystemen uit de S-IHD rapporten zullen overgenomen worden in de stroomgebiedbeheerplannen.</p>
Bodemdecreet (27 oktober 2006) en VLA-REBO	<p>Het Bodemdecreet voorziet o.a. in een specifieke regeling voor het onderzoek en de sanering van waterbodems. De specifieke regeling binnen het Bodemdecreet richt zich op verontreinigde waterlopen waarvoor - om ecologische redenen - een aanpak noodzakelijk is. Het VLAREBO (Vlaams Reglement betreffende de bodemsanering) is het uitvoeringsbesluit van het bodemdecreet.</p>
Onroerendergoeddecreet en uitvoeringsbesluit	<p>Sinds 1 januari 2015 is het Onroerendergoeddecreet in werking. Vanaf dan geldt één overkoepelende regelgeving voor monumenten, stads- en dorpsgezichten, landschappen en archeologie.</p> <p>Met de definitieve goedkeuring van het nieuw decreet onroerend erfgoed door de Vlaamse Regering is ook de Conventie van Malta (ook wel het Verdrag van Valletta genoemd) in Vlaamse regelgeving omgezet. Om de Conventie van Malta verder te implementeren in de Vlaamse regelgeving was een volledig nieuw archeologisch traject nodig. Daarin spelen erkende archeologen een cruciale rol. Sinds 1/06/2016 is ook het hoofdstuk Archeologie van het Onroerendergoeddecreet in werking getreden.</p> <p>In de milieubeoordeling zal er, indien relevant, aangegeven worden of de acties een effect kunnen hebben op de bouwkundige, landschappelijke of archeologische erfgoedwaarden.</p>
Vlaamse beleidsplannen	
Waterbeleidsnota	<p>Om het integraal waterbeleid op het niveau van het Vlaamse Gewest te coördineren en te organiseren voorziet het decreet Integraal Waterbeleid in een waterbeleidsnota waarin de krachtlijnen van de visie van de Vlaamse Regering op het integraal waterbeleid voor het Vlaamse Gewest in zijn geheel en per stroomgebied afzonderlijk worden vastgelegd.</p> <p>De waterbeleidsnota 2020-2025 wordt uiterlijk 22 december 2019 vastgesteld door de Vlaamse Regering.</p> <p>De krachtlijnen van de waterbeleidsnota vormen een kader voor de stroomgebiedbeheerplannen.</p>
Ruimtelijk structuurplan (RSV) (22 december 1997)	<p>Het structuurplan Vlaanderen geeft voor verschillende sectoren richtlijnen voor het gebruik van de ruimte in Vlaanderen.</p> <p>De Vlaamse Regering heeft op 30/11/2016 het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen goedgekeurd, waarin principes zijn opgenomen m.b.t. het verhogen van het ruimtelijk rendement, multifunctioneel ruimtegebruik en verweving, samenhangende veerkrachtige (open) ruimte,</p> <p>In de milieubeoordeling zal er een toetsing gebeuren t.o.v. de principes van het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.</p>
Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (in opmaak)	
Vlaams klimaatbeleidsplan	<p>Het Vlaams Klimaatbeleidsplan van 28 juni 2013 betreft een strategisch beleidsplan met acties in alle relevante Vlaamse bevoegdheidsdomeinen.</p> <p>Het plan bestaat uit een overkoepelend luik en twee deelplannen: het Vlaams Mitigatieplan om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, en het Vlaams Adaptatieplan om de effecten van klimaatverandering op te vangen.</p> <p>Op 20 juli 2018 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021-2030 goedgekeurd.</p>
Provinciaal en gemeentelijk beleid	
Provinciale structuurplannen, milieubeleidsplannen en natuurontwikkelingsplannen	<p>Het voorstellen van acties voor lokale waterlichamen gebeurt in overleg met de lokale waterbeheerders, waaronder de provincies. Parallel gebeurt de afstemming met en toetsing aan de provinciale plannen.</p>

	Bijgevolg zal er in de milieubeoordeling geen toetsing t.o.v. deze provinciale beleidsplannen gebeuren.
Gemeentelijke structuurplannen, milieubeleidsplannen en natuurontwikkelingsplannen	Het voorstellen van acties voor lokale waterlichamen gebeurt in overleg met de lokale waterbeheerders, waaronder de gemeenten. Parallel gebeurt de afstemming met en toetsing aan de gemeentelijke plannen. Bijgevolg zal er in de milieubeoordeling geen toetsing t.o.v. deze gemeentelijke beleidsplannen gebeuren.

bijlage 2 Vogel- en Habitatrictlijngebieden die sterk watergebonden zijn

Vogelrichtlijngebieden die sterk watergebonden zijn

Volgnr.	Natura2000 code	Vogelrichtlijngebied	SGD	Bekken
VR01	BE2100323	Kalmthoutse Heide	Schelde + Maas	Benedenschelde + Maas
VR02	BE2101437	De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld	Schelde + Maas	Benedenschelde + Maas
VR03	BE2101538	Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout	Schelde + Maas	Nete + Maas
VR04	BE2217310	Bocholt, Hechtel-Eksel, Meeuwen-Gruitrode en Peer	Schelde + Maas	Nete + Maas
VR05	BE2218311	Militair domein en vallei van de Zwarte Beek	Schelde + Maas	Demer + Nete + Maas
VR06	BE2220313	Houthalen-Helchteren, Meeuwen-Gruitrode en Peer	Schelde + Maas	Demer + Maas
VR07	BE2200727	Mechelse Heide en Vallei van de Ziepbeek	Maas	Maas
VR08	BE2221314	Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamp-rooierbroek en Mariahof	Maas	Maas
VR09	BE2500121	Westkust	Schelde	IJzer
VR10	BE2300222	De Kuifeend en Blokkersdijk	Schelde	Benedenschelde
VR11	BE2100424	De Zegge	Schelde	Nete
VR12	BE2200525	Bokrijk en omgeving	Schelde	Demer
VR13	BE2200626	De Maten	Schelde	Demer
VR14	BE2500831	IJzervallei	Schelde	IJzer
VR15	BE2500932	Poldercomplex	Schelde	Brugse Polders
VR16	BE2501033	Het Zwin	Schelde	Brugse Polders
VR17	BE2301134	Krekengebied	Schelde	Gentse Kanalen
VR18	BE2301235	Durme en Middenloop van de Schelde	Schelde	Benedenschelde
VR19	BE2301336	Schorren en polders van de Beneden-Schelde	Schelde	Benedenschelde
VR20	BE2101639	De Ronde Put	Schelde	Nete
VR21	BE2219312	Het Vijvercomplex van Midden-Limburg	Schelde	Demer
VR22	BE2422315	De Dijlevallei	Schelde	Dijle-Zenne
VR23	BE2223316	De Demervallei	Schelde	Demer + Nete + Dijle-Zenne

Habitatrictlijngebieden die sterk watergebonden zijn

Volgnr.	Natura2000 code	Habitatrictlijngebied	SGD	Bekken
HR01	BE2100015	Kalmthoutse heide	Schelde + Maas	Benedenschelde + Maas
HR02	BE2100016	Klein en Groot Schietveld	Schelde + Maas	Benedenschelde + Maas
HR03	BE2100024	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	Schelde + Maas	Nete + Maas
HR04	BE2100026	Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en hei	Schelde + Maas	Nete + Maas
HR05	BE2200029	Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en veengebieden	Schelde + Maas	Demer + Nete + Maas

HR06	BE2200030	Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode	Schelde + Maas	Demer + Maas
HR07	BE2200042	Overgang Kempen-Haspengouw	Schelde + Maas	Demer + Maas
HR08	BE2500001	Duingebieden incl. IJzermonding en Zwin	Schelde	IJzer + Brugse Polders
HR09	BE2500004	Bossen, heiden en valleigebieden van zandig Vlaanderen: westelijk deel	Schelde	IJzer + Brugse Polders + Gentse Kanalen
HR10	BE2300005	Bossen, heiden en valleigebieden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel	Schelde	Brugse Polders + Gentse Kanalen + Benedenschelde + Leie
HR11	BE2300006	Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent	Schelde	Gentse Kanalen + Benedenschelde + Dijle-Zenne + Nete
HR12	BE2300007	Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuid-Vlaamse bossen	Schelde	Benedenschelde + Leie + Bovenschelde + Dender
HR13	BE2400009	Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden	Schelde	Dender + Dijle-Zenne
HR14	BE2400010	Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem	Schelde	Dijle-Zenne
HR15	BE2400011	Valleien van de Dijle, Laan en Ijse met aangrenzende bos- en moerasgebieden	Schelde	Dijle-Zenne
HR16	BE2400012	Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen	Schelde	Dijle-Zenne + Demer
HR17	BE2400014	Demervallei	Schelde	Dijle-Zenne + Demer + Nete
HR18	BE2100017	Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	Schelde	Beneden-Schelde + Nete
HR19	BE2200028	De Maten	Schelde	Demer
HR20	BE2200031	Valleien van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek met vijvergebieden en heiden	Schelde	Demer
HR21	BE2100040	Bovenloop van de Grote Nete met Zammelsbroek, Langdonken en Goor	Schelde	Nete
HR22	BE2200039	Voerstreek	Maas	Maas
HR23	BE2200041	Jekervallei en bovenloop van de Demer	Schelde + Maas	Demer + Maas
HR24	BE2200037	Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbreek	Maas	Maas
HR25	BE2200035	Mechelse heide + vallei van de Ziepbeek	Maas	Maas
HR26	BE2200043	Bosbeekvallei	Maas	Maas
HR27	BE2200034	Itterbeekvallei	Maas	Maas
HR28	BE2200033	Abeekvallei	Maas	Maas
HR29	BE2200032	Hageven met Dommelvallei, Warmbeekvallei	Maas	Maas
HR30	BE2100020	Heesbossen, vallei van Mark en Merkske	Maas	Maas
HR31	BE2200038	Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw	Schelde	Demer
HR32	BE2300044	Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek	Schelde	Dijle-Zenne, Benedenschelde, Bovenschelde, Dender
HR33	BE2400008	Zoniënwood	Schelde	Dijle-Zenne
HR34	BE2500002	Polders	Schelde	Gentse kanalen, Brugse Polders, IJzer
HR35	BE2100019	Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabijgelegen Kamsalamanderhabitats	Schelde + Maas	Nete + Maas
HR 36	BE2500003	West-Vlaams Heuvelland	Schelde	IJzer + Leie

